

УДК 378

В.М. МАКСИМІВ¹, Р.Г. САЛАБАЙ², Я. СЕДЛЯЧІК³, В. ГОТИЧ⁴

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ ПІДГОТОВКИ БАКАЛАВРА ЗА НАПРЯМОМ “ДЕРЕВООБРОБЛЮВАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ”

Проаналізовано навчальні плани підготовки бакалавра за напрямом “Деревооброблювальні технології” Національного лісотехнічного університету України, Технічного університету у Зволени (Словаччина) і Університету природничих наук у Познані (Польща). Кількість гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, які начитують студентам за навчальним планом підготовки бакалавра за технічним напрямом “Деревооброблювальні технології” у Національному лісотехнічному університеті України у 2,4 рази більша, ніж у Технічному університеті у Зволени та у 3 рази більше, ніж в Університеті природничих наук у Познані. У закордонних навчальних закладах професійна підготовка становить більший відсоток від загального навчального часу підготовки фахівців, тобто організація навчального процесу у них спрямована на формування компетентності випускника у сфері професійної діяльності.

***Ключові слова:** організація навчального процесу, навчальний план, бакалавр, цикли підготовки, перелік дисциплін, європейський освітній простір*

На конференції міністрів освіти країн Європи, яка відбулася у норвезькому місті Бергені 19 травня 2005 р., було ухвалено рішення про приєднання України до Болонського процесу [1]. Підписавши угоду щодо стандартизації підходів до організації навчального процесу і функціонування вищої школи в Європейському Союзі, Україна визнала принципи, на яких будується європейський освітній, дослідницький та культурний простір і взяла на себе зобов'язання реформувати національну систему освіти відповідно до основних положень Болонської декларації, серед яких найважливішим вважається якість вищої освіти.

Щоб забезпечити умови для переходу до європейського наукового та освітнього простору, Україна неминує змушена буде реформувати свою систему вищої освіти. Насамперед необхідно удосконалити нормативно-правове забезпечення діяльності вищих навчальних закладів (ВНЗ), зокрема організації навчального процесу. Основним нормативним документом, що визначає організацію навчального процесу в конкрет-

ному напрямку освітньої або кваліфікаційної підготовки, є навчальний план [2]. Отже, необхідно модернізувати навчальні плани підготовки бакалаврів і магістрів.

Навчальний план – це нормативний документ вищого навчального закладу [2]. ВНЗ на підставі освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми за кожною спеціальністю розробляє навчальний план, який визначає перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ECTS, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю [3]. Відповідальність за якість складання навчального плану, його відповідність стандартам вищої освіти покладається на керівника вищого навчального закладу; навчальний план затверджує керівник ВНЗ [2, 3].

Якісний навчальний план – фундамент якісної вищої освіти.

Проблема якості підготовки фахівців для системи освіти будь-якої країни була, є і буде постійно актуальною. Особливо це питання загострюється

¹ **МАКСИМІВ Володимир Михайлович** – віце-президент Лісівничої академії наук України, доктор технічних наук, професор, директор навчально-наукового інституту деревооброблювальних технологій і дизайну, завідувач кафедри технологій лісопиляння, столярних і дерев'яних будівельних виробів, Національний лісотехнічний університет України, м. Львів, Україна. Тел.: 032-238-44-96. E-mail: vmmmax@ukr.net

² **САЛАБАЙ Роман Григорович** – кандидат технічних наук, доцент, голова науково-методичної ради навчально-наукового інституту деревооброблювальних технологій і дизайну, доцент кафедри технології деревинних композиційних матеріалів, целюлози та паперу, Національний лісотехнічний університет України, м. Львів, Україна. Тел.: 032-238-44-99. E-mail: roman_salabay@ukr.net

³ **СЕДЛЯЧІК Ян** – доктор філософії (PhD), професор, заступник декана деревообробного факультету, професор кафедри меблів та виробів з деревини, Технічний університет у Зволени, м. Зволени, Словаччина. Тел.: +421-45-5206 419. E-mail: sedliacik@tuzvo.sk

⁴ **ГОТИЧ Віктор** – доктор філософії (PhD), доцент кафедри механічної технології деревини факультету технологій деревини, Університет природничих наук у Познані, м. Познань, Польща. Тел.: 061-848-74-38. E-mail: wgotycz@up.poznan.pl

нині, коли зростає конкуренція між вищими навчальними закладами на ринку освітніх послуг; в Україні спостерігається тенденція до перевищення кількості випускників середньої школи над кількістю місць для прийому абітурієнтів на перший курс; фактично ліквідоване державне працевлаштування випускників; знижується престиж деяких спеціальностей тощо [4].

Серед цілей Болонської конвенції, які, на думку міністрів освіти країн Європи, мають першочергове значення для створення європейського простору вищої освіти та поширення європейської системи вищої освіти у світі: “Сприяння мобільності через усунення перешкод на шляху ефективного використання права на вільне пересування з безпосередньою метою: забезпечення студентам доступу до навчальних можливостей, а також до відповідних послуг; сприяння європейському співробітництву щодо забезпечення якості освіти з метою вироблення порівняльних критеріїв і методологій; просування необхідних європейських стандартів у галузі вищої освіти, зокрема щодо розробки навчальних планів, співробітництва між освітніми закладами, схем мобільності й інтегрованих навчальних, до-

слідних і виховних програм” [5].

Для аналізу навчальних планів підготовки бакалавра за напрямом “Деревооброблювальні технології” обрано найближчі закордонні вищі навчальні заклади, у яких здійснюється підготовка за цим напрямом. Найближчі наші країни-сусіди Польща і Словаччина є учасниками Болонського процесу з моменту підписання Болонської декларації – 15 років.

Мета роботи – порівняти навчальні плани підготовки бакалавра за напрямом “Деревооброблювальні технології” Національного лісотехнічного університету України, Технічного університету у Зволени (Словаччина) та Університету природничих наук у Познані (Польща), з якими тісно співпрацює навчально-науковий інститут деревооброблювальних технологій і дизайну Національного лісотехнічного університету України (НЛТУ України).

Результати аналізу організації навчання у вказаних навчальних закладах свідчать, що терміни навчання на першому і на другому рівнях відрізняються. Відрізняються і назви рівнів навчання, що відображено у табл. 1.

Таблиця 1

Назви рівнів та терміни навчання у навчальних закладах

Назва навчального закладу	Назва напрямку (програми)	I рівень		II рівень		Сукупний термін навчання, роки
		назва рівня	термін, роки	назва рівня	термін, роки	
Національний лісотехнічний університет України у Львові	Деревооброблювальні технології	бакалавр	4	магістр	1,5	5,5
Технічний університет у Зволени	Деревооброблювальні технології	бакалавр	3	інженер	2	5
Університет природничих наук у Познані	Технологія деревини	професійний інженер	3,5	магістр	1,5	5

Згідно з положеннями Комплексу нормативних документів для розроблення складових системи стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 31.07.1998 № 285, зі змінами та доповненнями, внесеними розпорядженням МОН України від 05.03.2001 № 28-р [6], рекомендований термін навчання бакалавра денної форми:

– на базі повної загальної середньої освіти – 3,5-4 роки;

– на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста за відповідною до напрямку підготовки бакалавра спеціальністю – 2,5-3 роки.

Загалом, згідно з нормативними документами МОН України, термін навчання бакалавра за денною формою становить 3,5; 4 [6, 10], 3; 3,5; 4 [7, 8, 9] роки навчання. Нормативна кількість залікових одиниць на один навчальний рік – 60 кредитів ECTS. Обсяг навчального часу освітньо-професійної програми бакалавра залежно від терміну навчання наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Обсяг навчального часу освітньо-професійних програм бакалавра

Термін навчання за денною формою, роки	3	3,5	4
Загальний обсяг навчального часу, кредити ECTS	180	210	240

Результати аналізу організації навчання у 2013/2014 академічному році у Технічному університеті у Зволени свідчать, що термін навчання бакалавра залежно від напрямку підготовки становить 3 або 4 роки. Зокрема, термін навчання бакалавра за навчальною програмою “Деревооброблювальні технології” на денній і заочній формах навчання – 3 роки.

Термін навчання бакалавра за напрямом “Технологія деревини” спеціальності “Механічна технологія деревини” в Університеті природничих наук у Познані на денній формі навчання – 3,5 роки, на заочній – 4 роки.

Зазвичай в Україні навчальні плани підготовки бакалаврів на базі повної загальної середньої освіти розраховані на чотири роки навчання, зокрема і в Національному лісотехнічному університеті України.

Структура навчального плану в українських вищих навчальних закладах, як відомо, складається з нормативної та вибіркової (варіативної) частин, кожна з яких містить по три цикли підготовки: гуманітарної та соціально-економічної; математичної та природничо-наукової; професійної та практичної [2, 6-10].

Загальний навчальний час за програмою підготовки бакалавра чотирирічного терміну навчання становить 240 кредитів ECTS, а розподіл загального навчального часу за циклами підготовки у% від загального часу підготовки [6]:

- гуманітарної та соціально-економічної підготовки – $20 \pm 4\%$;
- природничо-наукової підготовки – $25 \pm 4\%$;
- професійної та практичної підготовки – $55 \pm 4\%$.

Хоча є й інші рекомендації розподілу загального навчального часу за циклами підготовки, які для порівняння зведено у табл. 3.

Таблиця 3
Розподіл загального навчального часу за циклами підготовки

Цикл підготовки	Джерело		
	[6]	[7, 8]	[9, 10]
1. Гуманітарна та соціально-економічна	$20 \pm 4\%$	$15 \pm 5\%$	$20 \pm 5\%$
2. Математична та природничо-наукова	$25 \pm 4\%$	$15 \pm 5\%$	$20 \pm 5\%$
3. Професійна та практична	$55 \pm 4\%$	$70 \pm 10\%$	$60 \pm 10\%$

Якщо враховувати вимоги Наказу Міністерства освіти і науки України № 642 від 09.07.2009 р. [11], то загальний обсяг навчального часу дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки для бакалаврів технічних напрямів повинен становити 24 ± 2 кредити ECTS, що складатиме від чотирирічного терміну навчання бакалавра (240 кредитів ECTS) – $10 \pm 0,8\%$.

Отже, розподіл між відповідними циклами підготовки навчального плану буде виглядати таким чином: загальний навчальний час циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки у% від загального часу підготовки бакалавра становить $10 \pm 0,8\%$; сумарний навчальний час циклів математичної та природничо-наукової й професійної та практичної підготовок – $90 \pm 1,6\%$.

З 24 кредитів ECTS гуманітарної та соціально-економічної підготовки 18 кредитів відводиться на нормативні дисципліни, перелік яких та їх обсяги для бакалаврів усіх напрямів (спеціальностей) складають:

- Українська мова (за професійним спрямуванням) – 3 кредити ECTS;
- Історія України – 3 кредити ECTS;
- Історія української культури – 2 кредити ECTS;

- Іноземна мова – 5 кредитів ECTS;
- Філософія – 3 кредити ECTS;
- Політологія – 2 кредити ECTS.

Встановлений перелік вибіркового навчальних дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки для бакалаврів:

- Соціологія;
- Психологія;
- Логіка;
- Етика і естетика;
- Релігієзнавство;
- Основи конституційного права;
- Економіка;
- Історія науки і техніки,

а також надається право вищим навчальним закладам вносити зміни до зазначеного переліку з урахуванням особливостей напрямів (спеціальностей), за якими здійснюється підготовка фахівців [11].

План навчального процесу бакалавра напряму підготовки “Деревооброблювальні технології” в Національному лісотехнічному університеті України у Львові включає такі гуманітарні та соціально-економічні дисципліни:

- *нормативні:*
 - Українська мова професійного спрямування – 3 кредити ECTS;
 - Історія України – 3 кредити ECTS;
 - Історія української культури – 2 кредити ECTS;
 - Іноземна мова – 5 кредитів ECTS;
 - Філософія – 3 кредити ECTS;
- *вибіркові:*
 - Економічна теорія – 2 кредити ECTS;
 - Основи WEB-дизайну – 2 кредити ECTS;
 - Політологія – 2 кредити ECTS;
 - Правознавство – 2 кредити ECTS.

Цей перелік могли б доповнити соціально-економічні дисципліни:

- *нормативні:*
 - Економіка підприємства – 4 кредити ECTS;
- *вибіркові:*
 - Менеджмент підприємств галузі – 2,5 кредити ECTS;
 - Основи обліку і аудиту на деревообробних підприємствах – 2 кредити ECTS,

які віднесені до дисциплін загально-професійної підготовки.

План навчального процесу бакалавра за навчальною програмою “Деревообробні технології” в Технічному університеті у Зволени включає такі гуманітарні та соціально-економічні дисципліни:

- *обов'язкові:*
 - Іноземна мова – 5 кредитів ECTS;
- *вибіркові:*
 - Підприємницьке право – 3 кредити ECTS.

Цей перелік доповнюють соціально-економічні дисципліни:

- *обов'язкові:*
 - Економіка підприємства – 6 кредитів ECTS;
 - Основи маркетингу – 7 кредитів ECTS;
- *вибіркові:*
 - Бухгалтерський облік – 4 кредити ECTS;

Отже, план навчального процесу бакалавра напряму “Деревообробні технології” в Технічному університеті у Зволени включає одну обов’язкову гуманітарну шкільну дисципліну – “Іноземна мова” (граматика наукового стилю, професійне спілкування), у кількості 5 кредитів ECTS, що становить 2,7% від загального часу підготовки бакалавра.

А в плані навчального процесу бакалавра напряму “Деревооброблювальні технології” в НЛТУ України **дев’ять** обов’язкових гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, що становить 10% від загального часу підготовки бакалавра.

Плани навчального процесу бакалавра за напрямом “Технологія деревини” різних спеціальностей в Університеті природничих наук у Познані до 2012/2013 академічного (навчального) року включали такі гуманітарні та соціально-економічні дисципліни:

- Іноземна мова – 5 кредитів ECTS;
- Соціологія – 1 кредит ECTS;
- Економіка – 1 кредит ECTS;
- Філософія і етика – 1 кредит ECTS;
- Політологія – 1 кредит ECTS;
- Елементи господарського права – 1 кредит ECTS;
- Діловодство і бухгалтерія – 1 кредит ECTS;

– Організація підприємств деревообробної промисловості – 4 кредити ECTS.

З 2012/2013 академічного (навчального) року в Університеті природничих наук у Познані соціально-економічні дисципліни об’єднані у три дисципліни:

- Соціальні науки – 3 кредити ECTS;
- Суспільні науки – 4 кредити ECTS;
- Економіка підприємства (Курс економічний) – 5 кредитів ECTS.

При цьому дисципліна “Іноземна мова” читається у кількості 8 кредитів ECTS.

Як бачимо, план навчального процесу бакалавра за напрямом “Технологія деревини” різних спеціальностей в Університеті природничих наук у Познані включає одну гуманітарну шкільну дисципліну – “Іноземна мова”, у кількості 8 кредитів ECTS та дві комплексні соціально-економічні дисципліни – “Соціальні науки” (3 кредити ECTS) та “Суспільні науки” (4 кредити ECTS), що становить 7,1% від загального часу підготовки бакалавра. *Всього три дисципліни!*

Співвідношення кількості всіх гуманітарних та соціально-економічних дисциплін для проаналізованих навчальних закладів наведено в табл. 4.

Таблиця 4

Співвідношення гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

Показник	Навчальний заклад		
	НЛТУ України	Технічний університет у Зволени	Університет природничих наук у Познані
	<i>(кількість дисциплін / кількість кредитів ECTS /% кредитів)</i>		
Дисципліни згідно з Наказом № 642	9 / 24,0 / 10	2 / 8,0 / 3,7	3 / 15,0 / 7,1
Гуманітарні та соціально-економічні дисципліни	12 / 32,5 / 13,5	5 / 25,0 / 11,4	4 / 20,0 / 9,5
Обов’язкові гуманітарні та соціально-економічні дисципліни	12 / 32,5 / 13,5	3 / 18,0 / 9,8	4 / 20,0 / 9,5
Гуманітарні та соціально-економічні дисципліни	нормативні	обов’язкові	
	7 / 22,0 / 9,2	3 / 18,0 / 9,8	4 / 20,0 / 9,5
	Українська мова	–	–
	Історія України	–	–
	Історія української культури	–	–
	Іноземна мова	Іноземна мова	Іноземна мова
	Філософія	–	Суспільні науки
	Політологія	–	Соціальні науки
	Економіка підприємства	Економіка підприємства	Економіка підприємства
	–	Основи маркетингу	–

Загальний перелік гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, які читаються для технологів деревообробки, наведено у табл. 5.

Як бачимо, кількість гуманітарних та соціально-економічних дисциплін, які читаються студентам за навчальним планом підготовки бакалавра за технічним напрямом “Деревооброблювальні технології” у Національному лісотехнічному університеті України у 2,4 раза більша, ніж у Технічному університеті у Зволени та у 3 рази більша, ніж в Університеті природничих наук у Познані. З метою забезпечен-

ня умов для переходу до європейського освітнього простору та підвищення якості професійної підготовки технічних фахівців, Україні необхідно модернізувати навчальні плани підготовки бакалаврів, хоча б за прикладом Польщі, де у навчальних планах усі соціально-економічні дисципліни об’єднані у три дисципліни: соціальні науки, суспільні науки та економіку.

Для порівняння розподіл загального навчального часу за циклами підготовки в різних навчальних закладах зведено у табл. 6.

Таблиця 5

Перелік гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

Навчальний заклад		
Національний лісотехнічний університет України	Технічний університет у Зволени	Університет природничих наук у Познані
Українська мова професійного спрямування	–	–
Історія України	–	–
Історія української культури	–	–
Іноземна мова	Іноземна мова	Іноземна мова
Філософія	–	–
Політологія	–	–
Економічна теорія	–	–
Основи WEB-дизайну	–	–
Правознавство	Підприємницьке право	–
Економіка підприємства	Економіка підприємства	Економіка підприємства
Менеджмент підприємств галузі	–	–
Основи обліку і аудиту на деревообробних підприємствах	Бухгалтерський облік	–
–	Основи маркетингу	–
–	–	Соціальні науки
–	–	Суспільні науки
12 дисциплін	5 дисциплін	4 дисципліни

Таблиця 6

Розподіл загального навчального часу за циклами підготовки

Цикл підготовки	Навчальний заклад		
	НЛТУ України у Львові	Технічний університет у Зволени	Університет природничих наук у Познані
1. Гуманітарна та соціально-економічна	10%, 24 кр.	3,3%, 8 кр.	7,1%, 15 кр.
2. Математична та природничо-наукова	25%, 60 кр.	26,5%, 63 кр.	24,5%, 58 кр.
3. Професійна та практична	65%, 156 кр.	70,2%, 167 кр.	68,4%, 162 кр.
Кількість дисциплін	48	44	46

Щоб наблизити систему вищої освіти України і, відповідно, кожний вищий навчальний заклад країни, до європейського освітнього простору необхідно наблизити навчальні плани підготовки фахівців до навчальних планів європейських вищих навчальних закладів. Розробка освітніх, освітньо-професійних та освітньо-наукових програм підготовки фахівців разом із закордонними вищими навчальними закладами сприятиме створенню умов для реалізації системи спільних чи подвійних дипломів.

Порівняння навчальних планів підготовки бакалавра за напрямом “Деревооброблювальні технології” Національного лісотехнічного університету України, Технічного університету у Зволени й Університету природничих наук у Познані показало, що у закордонних навчальних закладах професійна підготовка становить більший відсоток від загального навчального часу підготовки фахівців, тобто організація навчального процесу у них спрямована на формування компетентності випускника у сфері професійної діяльності.

На нашу думку, врахування викладених у цій роботі пропозицій щодо вдосконалення навчального плану підготовки бакалавра за напрямом “Деревооброблювальні технології”, а також навчальних планів підготовки бакалаврів за іншими напрямками, сприятиме переходу Національного лісотехнічного університету України до європейського освітнього простору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Комюніке Конференції Міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти “Загальноєвропейський простір вищої освіти – Досягнення цілей”, м. Берген, 19-20 травня 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_576.

2. Міністерство освіти України. Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах: Наказ від 2 червня 1993 р. № 161 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0173-93>.

3. Закон України. Про вищу освіту: Закон від 1 липня 2014 р. № 1556-VII // Відомості Верховної Ради України, 2014, № 37-38, ст. 2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

4. Бадер В.І. Проблеми забезпечення якості підготовки фахівців у вищих навчальних закладах України / В.І. Бадер, А.О. Андрюшук //е-журнал «Педагогічна наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку» / Архів номерів / Випуск № 2, 2009 – Режим доступу: http://www.intellect-invest.org.ua/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_science_arhiv_pn_n2_2009_st_10/.

5. Болонська конвенція, Спільна заява міністрів освіти Європи “Зона європейської вищої освіти”, м. Болонья, 19 червня 1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zavantag.com/docs/203/index-555130-3.html>.

6. Петренко В.Л. Комплекс нормативних документів для розроблення складових системи стандартів вищої освіти. Галузеві стандарти вищої освіти / В.Л. Петренко. – К.: Науково-методичний центр вищої освіти МОН України, 2001. – 92 с.

7. Комплекс нормативних документів для розроблення складових системи галузевих стандартів вищої освіти / [Я.Я. Болюбаш, К.М. Левківський, В.Л. Гуло та ін.] ; за ред. В.Д. Шинкарука. – К. : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, 2007. – 72 с.

8. Міністерство освіти і науки України. Щодо нормативно-методичного забезпечення розроблення галузевих стандартів вищої освіти: Лист від 31 липня 2008 р. № 1/9-484 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://elib.crimea.edu/zakon/list484.pdf>.

9. Методичні рекомендації з розроблення складових галузевих стандартів вищої освіти (компетентнісний підхід) / [В.Л. Гуло, К.М. Левківський, Л.О. Котоловець та ін.]. – К.: Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України, 2013. – 88 с.

10. Міністерство освіти і науки України, Департамент вищої освіти: Лист від 19 лютого 2009 р. № 4.4-20/545 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/2920/.

11. Міністерство освіти і науки України. Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін за вільним вибором студента: Наказ від 9 липня 2009 р. № 642 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/4283/.

*В.М. Максимів, Р.Г. Салабай,
Я. Седлячик, В. Готыч*

СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА УЧЕБНЫХ ПЛАНОВ ПОДГОТОВКИ БАКАЛАВРА ПО НАПРАВЛЕНИЮ “ДЕРЕВООБРАБАТЫВАЮЩИЕ ТЕХНОЛОГИИ”

Проанализированы учебные планы подготовки бакалавра по направлению “Деревообрабатывающие технологии” Национального лесотехнического университета Украины, Технического университета в Зволене (Словакия) и Университета естественных наук в Познани (Польша). Количество гуманитарных и социально-экономических дисциплин, которые читаются студентам по учебному плану подготовки бакалавра технического направления “Деревообрабатывающие технологии” в Национальном лесотехническом университете Украины в 2,4 раза больше, чем в Техническом университете в Зволене и в 3 раза больше, чем в Университете естественных наук в Познани. В иностранных учебных заведениях профессиональная подготовка составляет больший процент от общего учебного времени подготовки специалистов, то есть организация учебного процесса в них направлена на формирование компетентности выпускника в сфере профессиональной деятельности.

Ключевые слова: организация учебного процесса, учебный план, бакалавр, циклы подготовки, перечень дисциплин, европейское образовательное пространство

V. Maksymiv, R. Salabay, J. Sedliacik, V. Gotych

COMPARATIVE CHARACTERISTIC OF CURRICULUMS FOR THE BACHELOR PROGRAMS IN “WOOD TECHNOLOGY”

The curriculum for of bachelors programs in “Wood technology” of the Ukrainian National Forestry University, the Technical University in Zvolen (Slovakia) and the Poznan University of Life Sciences (Poland) were analyzed.

In curriculum of bachelor programs in “Wood technology” of the Ukrainian National Forestry University nine humanitarian and socio-economic disciplines are compulsory, that is 10% of the total educational time of bachelor training. Curriculum of bachelor program in “Wood technology” at the the Technical University in Zvolen includes one compulsory humanitarian discipline – “Foreign language”, that is 2,7% of total educational time of bachelor training. The curriculum of bachelor in “Wood technology” of different specializations at the Poznan University of Life Sciences includes one humanitarian disciplines – “Foreign language” and two comprehensive socio-economic discipline – “Social sciences” and “Society sciences”, that is 7,1% of total educational time of bachelor training.

The total number of humanitarian and socio-economic disciplines, which taught for engineers of wood technology in analyzed institution of higher education, is: at the Ukrainian National Forestry University – 12 disciplines, at the Technical University in Zvolen – 5 disciplines, at the Poznan University of Life Sciences – 4 disciplines. As it is seen, the number of humanitarian and socio-economic disciplines, which are taught for students by the curriculum of the bachelor by the technical direction “Wood technology” at the Ukrainian National Forestry University is in 2,4 times higher than at the Technical University in Zvolen and in 3 times higher than at the Poznan University of Life Sciences.

In Ukraine the curricula for bachelors should be modernized in a way such as in Poland, where in the curriculum all socio-economic disciplines are combined in three disciplines: social sciences, society sciences and economics. It should be done for ensuring the conditions for transition to European education and improving the quality of training of technicians.

The comparison of curriculums showed that in foreign educational institutions professional preparation includes higher percentage of general educational time of specialist training. The organization of educational process directed for the formation of graduates competence in the field of professional activity.

Key words: organization of educational process, curriculum, bachelor, cycles oft raining, list of disciplines, European educational space